

Dan wordt hun persoonlijk en op den man af, met naam en toenaam gezegd: wij weten, dat ge besmet zijt met de ergelijke zonde van secten in de Kerk aan te richten. Daarom verkondigen wij u N. N., dat ge, zoolang ge in deze zonde blijft, geen deel hebt in het Rijk van Christus.

Bij al de geschorsten is deze zonde van scheurmaking, openbare scheurmaking nog wel, geconstateerd. Om deze door de K.O. als openbare grove zonde,..... in een gemeen lidmaat der Kerk der afsnijding waardig, gequalificeerde zonde zijn eenige honderden ambtsdragers geschorst en afgezet. Daarmee heeft die sehorsende en afzettende gemeenschap volens volens verklaard, dat die geschorste ambtsdragers, die behalve ambtsdragers toch ook nog gemeene lidmaten der Kerk zijn „der afsnijding waardig zijn“. En volgens het Avondmaalsformulier „van de Tafel des Heeren zich hebben te onthouden“ en „geen deel in het Rijk van Christus hebben“, zoolang als ze zich niet bekeeren.

Dat laatste is het geval.

Er is bij de geschorsten geen „bekeering“.

Dus vallen ze onder het „oordeel“.

Uit het feit, dat de Synode (en andere kerkelijke vergaderingen) niemand het Avondmaal des Heeren bevelen te ontzeggen, ja zelfs aan den Kerkeraad van Kampen verklaarde, dat deze aan het lidmaat dier Kerk K. Schilder den toegang tot het H. A. niet behoefde te weigeren, kan men slechts afleiden, dat men:

1e. Zijn eigen vonnissen en derzelver gronden niet ernstig neemt;

2e. Dat men de K. O. (artt. 79 en 80) niet meer serieus neemt;

3e. De tucht in de Kerk over openbare grove zonden niet meer handhaaft.

Er is nog iets anders. De „Synode“ heeft destijds de Kerken opgeroepen bij de „openbare aanroeping van Gods Naam“ den HEERE ernstig te bidden of het Hem behagen mocht de tuchttoefening over Prof. Dr K. Schilder te „zeggen“. Ze heeft daarmee Prof. Schilder voor God en Zijn heilige engelen, voor de gemeente Gods en voor de wereld (de godsdiensttoefeningen zijn openbaar, dus de gebeden ook!) gequalificeerd als een, die door de tucht der Kerk gestraft en als openbare scheurmaker bekeering van noode had. Als die gebeden den HEERE behaagd hebben, dan liggen ze nog steeds in het „boek der gedachtenis voor Zijn aangezicht“. Ze worden in den hemel in dat geval niet vergeten, al probeert men het op aarde wel en al benoemt men daar Deputaten voor samenspreking o.a. met „broeder Schilder“.

Welk een uitvalen uit den stijl der Kerk!

Soms echter schijnt het of men dezen stijl-der-Kerk teruggevonden heeft.

Het gebeurde te Wierum. (Fr.)

Op herhaalden aandrang kwam ik op 28 Nov. 11. naar een mijner eerste gemeenten om daar op verzoek van 'n aantal bezwaarden voorlichting te geven. Uit een gesprek met een van de broeders ouderlingen, met wien ik daar vroeger kostelijk had samen gewerkt, vernam ik — toen ik hem vroeg 's avonds te komen — dat hij de vergadering niet bij zou wonen, omdat de Kerkeraad, waarvan hij deel uitmaakte, onder zijn protest besloten had de gemeente op te wekken deze samenkomst niet bij te wonen en dat hij dus als ouderling moeilijk anders kon handelen.

Mijn gastheer vertelde me al spoedig, wat er 's Zondags tevoren precies was gebeurd. De pastor-loc had een mededeeling van den Kerkeraad voorgelezen, waarin de gemeente werd opgewekt „de voorlichtingsvergadering niet bij te wonen, gedurende die vergadering zich in hare huizen terug te trekken en te bidden voor de bekeering van Ds Visée, daar deze eenscheurmaker was en een leer bracht, die op gespannen voet stond met het Woord van God“.

Toen me dat verteld werd schrok ik.

Ik ben dertien jaar geleden in Wierum en Ne (W.D.) begonnen en heb daar met vreugde gearbeid. Ik voelde me aan beide gemeenten nog steeds hartelijk verbonden. Toen ik in 1936 het beroep naar Emlichheim ontving waren er vele broeders en zusters, die me vroegen te blijven, omdat de rechte prediking van het Verbond des HEEREN in de gemeenten begon vrucht te dragen, omdat de vermaning en de vertroosting der gemeente vanuit het Verbond Gods zoo noodig was. Sinds 1936 ben ik niet veranderd. Mijn preeken uit dien tijd — alle nog bewaard — zijn er de stille getuigen van. De verhouding tot Kerkeraden en gemeenten was zooals die behoort te zijn. En thans werd van den Wierumer kansel de gemeente opgewekt voor mijn bekeering te bidden. Thans moest ik optreden onder het odium van scheurmaker te zijn. Thans werd publiek gezegd, dat wat ik leerde op gespannen voet stond met het Woord van God.

Dat was althans de zakelijke inhoud van de „afkondiging“.

Ik ging 's avonds met een bezwaard hart ter vergadering. En ik heb dat ook aan de daar vergaderde broeders en zusters gezegd. Hoe die „afkondiging“ me

had pijn gedaan. Dat ik die afkondiging zakelijk juist had weergegeven mag ik ook afleiden uit het zwijgen van den pastor-loci, die zich niet, biddende voor mijn bekeering, in zijn woning had teruggetrokken, maar ter vergadering aanwezig was. Zijn aanwezigheid gaf me hoop. Wellicht zou hij, terwijl zijn gemeente — overigens voor ongeveer de helft ter vergadering — voor mijn bekeering bad, aan mijn bekeering arbeiden. Ik heb hem daar ook publiek om gevraagd. Nadat ik, me streng houdend aan onze belijdenisgeschriften, de kwesties had uiteengezet, heb ik gevraagd me uit Gods Woord en de Drie Formulieren van Eenigheid te bewijzen, dat ik een leer bracht, die op gespannen voet stond met het Woord van God. Maar toen zwéég Ds Kamphuis in alle talen. Hij had opgewekt voor mijn bekeering te bidden. Aan die bekeering arbeiden deed hij niet. Hij had me des Zondags voor de schapen signaleerd als de „wolf“. Maar nu die „wolf“ er was sprong hij niet voor de schapen.

Maar het ergste kwam aan het slot. Toen Ds Jagersma van Minnertsma, die de vergadering leidde, de bezwaarde broeders en zusters opwekte een Acte van Vrijmaking te teekenen vroeg Ds Kramer van Morra-Lioessens, die met Ds Kamphuis ter vergadering was, het woord, dat hij na eenig overleg, verkreeg. Deze zei: Ik ben het met Ds Visée in hoofdzaak eens. Zijn bezwaren zijn de mijne. Maar desondanks kan ik in de Gereformeerde Kerken blijven. En daarom, brs en zrs, teken een Acte van Vrijmaking niet!

Zoo sprak Ds Kramer na mijn rustige, maar scherpe bestrijding van 1942 en 1946, van de leer- en Kerkregerings-besluiten zijner Synodes.

Hij heeft daarmee publiek „ernstige redenen van nadenken“ gegeven om met ons onderteekeningformulier voor de Dienaren des Woords te spreken.

Zal men nu ook tegen hem het onderteekeningformulier in werking zetten? Zal Ds Kamphuis, die zijn gemeente waarschuwde voor mij, nu ook zijn gemeente waarschuwen voor Ds Kramer? Zal hij nu ook aan Ds Kramer zijn kansel weigeren? Zal hij nu ook zijn gemeente opwekken voor de bekeering van Ds Kramer te bidden? Immers, als Ds Kramer móéit, wat hij gezegd heeft, dan brengt hij in Morra-Lioessens een leer „die op gespannen voet staat met het Woord van God“. Zal Ds Kamphuis den Kerkeraad in Morra-Lioessens waarschuwen voor Ds Kramer? Zal hij de classis Dokkum op de hoogte stellen van deze publieke uittaling van Ds Kramer? De classis Dokkum, die de Dienaren des Woords van Murrerwoude — Ds Waagmeester — én van Driesum — Ds Rullmann — schorst en den laatste nog afzette ook?

Ds Kamphuis zal van dat alles niets doen.

Want Ds Kramer komt zijn gemeente niet voorlichten.

Ds Kramer komt zijn gemeente niet vertellen, wat er in de Kerken gebeurt.

En als hij dat maar niet doet mag hij wel „onbekeerd“ in dit stuk voortleven.

Maar daaruit blijkt ook, dat héél die opwekking aan de Wierumer gemeente om voor de bekeering van Ds Visée te bidden niets was dan een stukje van de synodocratische Kerkpolitiek.

Daarmee moesten de menschen van de voorlichtingsvergadering worden weggehouden! Ze moesten godsdienstig aan het werk worden gezet en afgeleid worden van de kwesties.

Daarvan draagt Ds Kamphuis de schuld.

Jammer, dat de broeders Kerkeradsleden in W. dat niet doorzagen! Trouwens, dat die opwekking tot gebed niet serieuus bedoeld zijn kón blijkt ook nog uit iets anders.

Ze kwam n.l. minstens een jaar over tijd.

Het gebed om bekeering van een broeder bedoelt zijn behoud.

Dat gebed was op zijn plaats geweest, toen men in W. hoorde, dat óók Ds Visée was geschorst door de classis Gorinchem in September 1945. Maar toen gebeurde er niets.....

Maar toen in November 1946 Ds Visée na herhaalden aandrang naar Wierum kwam om voorlichting te geven, toen moest de gemeente worden opgewekt tot oorbede..... neen helaas niet om Ds Visée tot bekeering te leiden, maar om het werk der Vrijmaking op deze wijze te treffen.....

Dat was niet fraai van U, Ds Kamphuis.....

Dat was niet fraai van uw adviseur.....

Dat was zonde voor den HEERE.

Dat was misbruik van het heilige.....

„Geenerlei oordeel omtrent uw „staat voor God“? Gelóóft men het werkelijk?

Neemt men zijn eigen papieren zoo weinig ernstig? Schijnbaar deed Ds Kamphuis dat nog wel.

Maar ook dat was niet meer dan schijn.

Door de scheuren van den gebedsmantel werd de kerkpolitieke opzet maar al te duidelijk.

Niet al zoo, mijne broeders!

Intusschen, er kwam vrijmaking óók te Wierum.

Vijfenzeventig belijdende- en doopleden telt daar thans de Gereformeerde Kerk, die — in dit jaargetijde! — vergadert in een boerenschuur. Mag ik aan de collega's die daarvandaan eens een preekverzoek krijgen, die gemeente hartelijk aanbevelen? Friesland begint toch te ontwaken!

Als de HEERE werkt.....

G. VISÉE.

„O HOOFD, BEDEKT MET WONDEN“.

In het psalmboek, dat ik steeds gebruik bij de voorbereiding voor den „schoonen dienst“, dus bij het klaarmaken van het psalmbriefje, staan hier en daar sinds jaren een paar gekruiste strepen over de heele pagina. Dat is bij enkele gezangen, die ik meen niet te mogen laten zingen, omdat ze niet schriftuurlijk zijn, in een Gereformeerden kerkdienst niet thuis-hooren, den aandacht der gemeente, haar geloof en aanbidding in verkeerde richting leiden.

Daarover wilden we nu eens een en ander schrijven.

Let wel: niet over een of andere „gezangen-kwestie“.

Wij voor ons zijn van meening, dat er naast het zingen van de psalmen ook plaats is voor een gezang. Een bescheiden plaats. Mits onder de besliste conditie, dat zulk een gezang schriftuurlijk is. Aan dien eisch moet persé worden vastgehouden.

Toen iemand in mijn vorige gemeente er eens op aandrang eens vaker een gezang op te geven maakte hij de opmerking: „dominee, het Evangelie gaat er zingende het beste in“. Afgedacht of dat wáár was heb ik hem terstond geantwoord: „mijn beste vriend, het Evangelie gaat er ook zingende vaak het beste weer uit“. Dat laatste staat vast.

Er zijn ook onder ons een aantal liederen in omloop, die voor het geloofsleven — hoe dierbaar ze ook zijn — bepaald een gevaar beteekenen. En er schuilen in onzen Psalmbundel nog schatten, die tot onze schade al maar ongebruikt blijven liggen.

Maar daarover nu verder niet.

De gezangen, door mij als ongeschikt doorge-kruist zijn o.a. Gezang 12 en Gezang 13. Met bekende: „O Hoofd, bedekt met wonden“, en „Is dat, is dat mijn Koning“.

We bespreken hier Gezang 12 eerst.

Dat bekende en onder vele geloovigen geliefde Ge-zang is van den bekenden dichter Paul Gerhardt. De Chr. Encyclopaedie vertelt van hem o.m.: geboren 1607, overleden 1676. Voorts: „Gerhardt was een onverdacht Luthersch-orthodox man. Hij heeft voor de Lutherschen den rechten toon weten te treffen, want zijn liederen hebben al jaren grooten invloed uitgeoefend. Er bestaan ongeveer 120 kerkliederen van hem“. En in den Ned. Herv. bundel, in 1938 in gebruik genomen, lezen we van hem: „Gerhardt is na Luther de grootste dichter van Duit-sche kerkliederen geweest. Zijn liederen behooren tot de keur der duitische gezangboeken“.

Gerhardt was dus Lutheraan. Dat behoeft dus geen bezwaar te wezen. Luther zelf heeft kerkliederen ge-dicht, die heelemaal niet typisch Lutheraans, maar door en door schriftuurlijk zijn. Als we voor duitische lezers schreven, zou dat met kostelijke bewijzen te staven zijn! Luther was trouwens in menig opzicht veel schriftuurlijker dan de latere Luthersche scho-lastieken en mystieken.

Maar anders wordt het, wanneer we in het kerk-lied van Lutherschen oorsprong die typische charac-teristica van de latere Luthersche orthodoxie aan-treffen, die juist van de Schrift af wijken.

Dat is met Gezang 12 het geval.

Hetgeen we ook bewijzen zullen.

Vooraf nog iets anders.

Toen de Generale Synode onzer Gereformeerde kerken, in 1933 te Middelburg gehóóden, besloot bij de uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen“ ook Paul Gerhardt's „O Haupt voll Blut und Wunden“, door den Amsterdamschen predikant-dichter B. ter Haar in het Nederlandsch vertaald, in dezen bundel op te nemen, heeft ze die Nederlandsche bewerking van ter Haar gecoupeerd. Uit die bewerking (Ned. Herv. Bundel 1938 Gezang 32) liet ze de coupletten 3 en 4 weg. Ter Haar's bewerking telt 6 coupletten. Dat is reeds vier minder dan het duitische origineel, dat tien coupletten telt. Maar dat zestal van ter Haar bracht onze Synode tot een viertal terug.

Dat geeft reeds te denken.

Een gedicht is één geheel.

Het is uit één geest gezongen en geschreven.

En als dan bepaalde coupletten als ongeschikt-voor-den-Gereformeerden eeredienst moeten worden uitgelaten, dan is het zér de vraag of de overge-bleven gedeelten — die toch uit den zelfden geest gezongen zijn, in een Gereformeerd Kerkboek wél op hun plaats zijn.

Wij voor ons zijn overtuigd, dat de door de Synode van Middelburg uitgelaten coupletten de minst ver-keerde zijn!

Overigens: we bespreken Gezang 12 van onzen bun-del, al houden we daarbij rekening met het duitische origineel.

In het eerste couplet wordt de lijdende Christus als nog onder ons tegenwoordig zijnde aangesproken: „O Hoofd, bedekt met wonden..... 'k breng zeeg'nend U mijn groot“.

Wanneer men in een Gereformeerden kerkdienst deze woorden zingt, dan doet men dat „in den geest“ teruggaande naar Golgotha — zooals vele dominees dat bij de z.g.n. lijdensprediking mogen komen te zeg-gen. Op Kerstfeest laten ze de menschen „in den geest“ naar Bethlehem gaan en zoo omstreeks Paschen naar Golgotha. Daarmee misbruiken die dominees een goede bijbelsche uitdrukking. Als b.v. Johannes in het boek der Openbaring zegt, dat hij „in den geest“ was